

EBA/GL /2020/02

2020 m. balandžio 2 d.

Gairės

dėl teisės aktų pagrindų ir ne teisės aktų pagrindų atsižvelgiant į COVID-19 krizę taikomų paskolų mokėjimų moratoriumų

1. Atitiktis gairėms ir informavimo pareiga

Šių gairių statusas

1. Šiame dokumente pateiktos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010¹ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi dėti visas pastangas siekdamos laikytis šių gairių.
2. Gairėse išdėstyta EBI nuomonė dėl tinkamos priežiūros praktikos Europos finansų priežiūros institucijų sistemoje arba dėl to, kaip Sąjungos teisė turėtų būti taikoma tam tikroje srityje. Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtos kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų jų laikytis ir atitinkamai jas įtraukti į savo praktiką (pvz., iš dalies pakeisti savo teisinę sistemą arba priežiūros procesus), įskaitant tuos atvejus, kai gairės yra visų pirma skiriamos įstaigoms.

Pranešimo reikalavimai

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos privalo iki 2020 m. birželio 3 d. pranešti EBI, ar laikosi arba ketina laikytis šių gairių, arba nurodyti nesilaikymo priežastis. Jeigu kompetentingos institucijos iki šio termino nepateiks jokio pranešimo, EBI laikys, kad jos nesilaiko gairių. Pranešimus reikėtų siųsti užpildžius EBI interneto svetainėje pateiktą formą, įrašius nuorodą „EBA/GL/2020/02“. Pranešimus turėtų teikti asmenys, atitinkamai įgalioti pranešti apie gairių laikymąsi savo kompetentingų institucijų vardu. EBI taip pat būtina pranešti apie visus gairių laikymosi pasikeitimus.
4. Pranešimai bus skelbiami EBI interneto svetainėje pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnio 3 dalį.

¹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

2. Dalykas, taikymo apimtis ir sąvokų apibrėžtys

Dalykas

5. Šiose gairėse išdėstyta teisės aktų ir ne teisės aktų pagrindų atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją taikomų paskolų mokėjimo moratoriumų pradžios tvarka.

Taikymo apimtis

6. Šios gairės taikomos įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnį taikymui ir restruktūrizavimo priemonių, nurodytų minėto reglamento 47b straipsnyje, klasifikavimui.

Kam skirtos šios gairės?

7. Šios gairės skirtos kompetentingoms institucijoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalies i punkte, ir kredito įstaigoms, apibrėžtoms Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte.

Sąvokų apibrėžtys

8. Jei nenurodyta kitaip, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 vartojamos ir apibrėžtos sąvokos šiose gairėse turi tokią pat reikšmę.

3. Įgyvendinimas

Taikymo pradžios data

9. Šios gairės taikomos nuo 2020-04-02.

4. Mokėjimų moratoriumų tvarka

Bendrųjų mokėjimų moratoriumų taikymo kriterijai

10. Šiose gairėse sąvoka „moratoriumas“ turėtų būti suprantama kaip bendrasis mokėjimų moratoriumas, atitinkantis visas šias sąlygas:

- (a) moratoriumas yra taikomas remiantis galiojančiais nacionalinės teisės aktais (teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas) arba mokėjimo lengvatų iniciatyva, kurią įstaiga vykdo ne teisės aktų pagrindu, bet pagal visai ūkio šakai arba sektoriui taikomą moratoriumo schemą, kurią susitarta taikyti arba kuri buvo suderinta bankų sektoriuje arba didelėje jo dalyje galimai bendradarbiaujant su valdžios institucijomis, kuri yra atvira dalyviams ir pagal kurią atitinkamos kredito įstaigos taiko panašias mokėjimo lengvatų priemones (ne teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas);
- (b) moratoriumas yra taikomas didelei įsipareigojančiųjų asmenų grupei, kuri buvo iš anksto apibrėžta pagal plačius kriterijus, kai bet kuris iš tų kriterijų įsipareigojančiajam asmeniui turėtų suteikti pagrindą pasinaudoti moratoriumu be kreditingumo įvertinimo. Pavyzdžiui, prie tokių kriterijų galima priskirti pozicijos arba subpozicijos klasę, ūkio sektorių, produktų asortimentą arba geografinę vietą. Moratoriumo taikymo mastas gali apsiriboti tik veiksniais įsipareigojančiaisiais asmenimis, kurie iki moratoriumo taikymo sunkumų, susijusių su mokėjimais, neturėjo, tačiau neturėtų apsiriboti tik tais įsipareigojančiaisiais asmenimis, kurie iki COVID-19 pandemijos protrūkio turėjo finansinių sunkumų;
- (c) pagal moratoriumą tėra numatoma pakeisti mokėjimų grafiką, tiksliau, sustabdyti, atidėti arba sumažinti pagrindinės sumos, palūkanų arba abiejų šių sumų mokėjimą tam tikram iš anksto apibrėžtam laikotarpiui; jokios kitos paskolų sąlygos, pavyzdžiui, palūkanų norma, neturėtų būti keičiamos;
- (d) pagal moratoriumą tokios pat mokėjimo grafiko keitimo sąlygos siūlomos visoms pozicijoms, kurioms taikomas moratoriumas, net jeigu įsipareigojantiesiems asmenims moratoriumo taikymas nėra privalomas;
- (e) moratoriumas netaikomas naujoms sutartims dėl paskolų, kurios buvo suteiktos po moratoriumo paskelbimo dienos;
- (f) moratoriumas paskelbtas dėl COVID-19 pandemijos ir pritaikytas iki [▼A2](#) 2021 m. kovo 31 d. [▼O](#)

Atskiriems platiems įsipareigojančiųjų asmenų arba pozicijų segmentams gali būti taikomi atskiri bendrieji mokėjimų moratoriumai.

▼A2

Pozicijų, kurioms taikomi moratoriai, kriterijai

10. a) šiose gairėse visas laikotarpis, per kurį tam tikros paskolos sutarties mokėjimų grafikas pakeičiamas pagal 10 dalies c punktą dėl bendrojo mokėjimo moratoriumo taikymo, neturėtų būti ilgesnis nei 9 mėnesiai. Tačiau šis 9 mėnesių viršutinės ribos reikalavimas netaikomas mokėjimų grafiko pakeitimams, dėl kurių pagal paskolų sutartis susitarta iki 2020 m. rugsėjo 30 d. pagal bendrąjį mokėjimų moratoriumą, kai bendra pakeitimo trukmė viršija 9 mėnesius.▼O

Klasifikavimas pagal restruktūrizavimo priemonių apibrėžtį

11. Jeigu bendrasis mokėjimų moratoriumas atitinka 10 punkte išdėstytas sąlygas ir taikomas visoms į moratoriumo taikymo apimtį patenkančioms įstaigos pozicijoms, , ▼A2 ir jeigu pozicijos, kurioms taikomas moratoriumas, atitinka 10a punkte nurodytą sąlygą, ▼O pozicijų klasifikavimas pagal restruktūrizavimo apibrėžtį pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47b straipsnį, dėl moratoriumo neturėtų keistis arba neturėtų keistis tai, ar tos pozicijos yra laikomos būtino restruktūrizavimo pozicijomis, kaip nurodyta minėto reglamento 178 straipsnio 3 dalies d punkte. Todėl bendrasis mokėjimų moratoriumas neturėtų savaime reikšti, kad pozicijos (ar veiksnios, ar neveiksnios) yra perklasifikuotos į restruktūrizuotas, nebent pozicija jau buvo priskirta prie restruktūrizuotų pozicijų iki moratoriumo pritaikymo.
12. Jeigu įstaigos suteikia įsipareigojantiems asmenims, kuriems taikomas bendrasis mokėjimų moratoriumas, naujų paskolų, tai savaime nereiškia, kad pozicijos yra perklasifikuojamos į restruktūrizuotas. Tačiau, laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47b straipsnio nuostatų, atskirais atvejais klasifikavimo galimybė turėtų būti svarstoma.

Įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymas pozicijoms, kurioms taikomi mokėjimų moratoriai

13. Jeigu bendrasis mokėjimų moratoriumas atitinka 10 punkte išdėstytas sąlygas ir jeigu pozicijos, kurioms taikomas moratoriumas, atitinka 10a ▼O punkte išdėstytą sąlygą, jis turėtų būti taikomas pagal EBI gairių dėl Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnyje nustatytos įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžties taikymo² 16–18 punktus. Todėl, laikantis Reglamento (ES) Nr. 575/2013 178 straipsnio 1 dalies b punkto ir atsižvelgiant į to reglamento 2 dalies e punktą, įstaigos vėlavimo dienas turėtų skaičiuoti pagal mokėjimų grafiką, kuris buvo pakeistas pritaikius bet kurį moratoriumą. Pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47a straipsnio 3 dalies c punktą įstaigos vėlavimo dienas taip pat turėtų skaičiuoti pagal mokėjimų grafiką, kuris buvo pakeistas pritaikius bet kurį moratoriumą.

14. Per visą moratoriumo laikotarpį įstaigos turėtų vertinti įsipareigojančiųjų asmenų, kuriems taikomas moratoriumas, mokėjimų neįvykdymo tikimybę pagal tokiam vertinimui įprastai taikomą politiką ir praktiką, įskaitant atvejus, kai vertinimas atliekamas pagal automatiškos nesumokėjimo tikimybės rodiklių patikros rezultatus. Jeigu atskiri įsipareigojantieji asmenys yra tikrinami individualiai, įstaigos turėtų nustatyti įsipareigojančiųjų asmenų vertinimo prioritetus pagal tai, kada tikimybė, kad dėl COVID-19 pandemijos poveikio finansiniai sunkumai užsitęs ilgiau arba kad subjektas taps nemokus, yra didžiausia.
15. Vertindamos įsipareigojančiųjų asmenų mokėjimų neįvykdymo tikimybę po 10 punkte nurodyto moratoriumo pabaigos, įstaigos pirmenybę vertinimui turėtų skirti, kai:
 - (a) įsipareigojantieji asmenys pavėluoja sumokėti netrukus po moratoriumo pabaigos;
 - (b) netrukus po moratoriumo pabaigos pritaikomos kokios nors restruktūrizavimo priemonės.
16. Vertindamos mokėjimų neįvykdymo tikimybę įstaigos turėtų remtis naujaisiu mokėjimų grafiku, kuris buvo parengtas pritaikius bendrąjį mokėjimų moratoriumą. Jeigu įsipareigojantysis asmuo gali pasinaudoti papildomomis valdžios institucijų dėl COVID-19 pandemijos nustatytomis paramos priemonėmis ir tai gali paveikti įsipareigojančiojo asmens kreditingumą, vertinant mokėjimo neįvykdymo tikimybę į tokias priemones reikėtų atsižvelgti. Tačiau jokios formos kredito rizikos mažinimo priemonė, pavyzdžiui, įstaigoms suteiktos trečiųjų šalių garantijos, neturėtų tapti pagrindu atleisti įstaigas nuo pareigos vertinti tikimybę, kad įsipareigojantysis asmuo gali neįvykdyti mokėjimų, ir neturėtų paveikti tokio vertinimo rezultatų.

Dokumentai ir pranešimai

17. Jeigu įstaigos bendrąjį mokėjimų moratoriumą taiko ne teisės aktų pagrindu, jos turėtų pranešti apie tai savo nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir pateikti visą šią informaciją:
 - (a) datą, nuo kurios jos taiko moratoriumą;
 - (b) pozicijų, kurioms taikomas 10(b) punkte nurodytas moratoriumas, atrankos kriterijus;
 - (c) įsipareigojančiųjų asmenų, kuriems taikomas moratoriumas, skaičių ir pozicijų, kurioms taikomas moratoriumas, dydį;
 - (d) pagal moratoriumą siūlomas sąlygas, įskaitant moratoriumo trukmę;
 - (e) įsipareigojančiųjų asmenų ir pozicijų, kuriems taikomas moratoriumas, pasiskirstymą pagal reitingų sistemos rangus (arba atitinkamą rizikos matą), naudojamus vidaus atskaitomybės tikslais.

▼A2

17. a) Įstaigos turėtų pranešti savo atitinkamai (-oms) kompetentingai (-oms) institucijai (-oms) apie įsipareigojančių asmenų, kuriems teisės aktų pagrindu ir ne teisės aktų pagrindu taikomas bendras mokėjimo moratoriumas, įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės vertinimo (kaip numatyta 14 punkte) planą, kuriame būtų numatytas vertinimo procesas, informacijos šaltiniai ir atsakomybė. ▼O
18. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų pranešti EBI apie visus bendrųjų mokėjimų moratoriumų taikymo savo jurisdikcijoje atvejus ir apie kiekvieną moratoriumą pateikti šią informaciją:
- (a) ar tai yra teisės aktų pagrindu, ar ne teisės aktų pagrindu taikomas moratoriumas;
 - (b) jeigu moratoriumas taikomas teisės aktų pagrindu, ar įstaigoms jis privalomas, o jeigu neprivalomas – ar įstaigos yra viešai koku nors būdu raginamos naudoti moratoriumą;
 - (c) jeigu moratoriumas taikomas ne teisės aktų pagrindu, kokia apimtimi moratoriumas yra naudojamas nacionalinės kompetentingos institucijos jurisdikcijai priklausančiame bankų sektoriuje;
 - (d) datą, nuo kurios taikomas moratoriumas;
 - (e) pozicijų, kurioms taikomas 10(b) punkte nurodytas moratoriumas, atrankos kriterijus;
 - (f) pagal moratoriumą siūlomas sąlygas, įskaitant moratoriumo trukmę.
19. Įstaigos turėtų surinkti ir užtikrinti paprastą prieigą bent prie visos šios informacijos:
- (a) aiškiai nurodyti, kokių pozicijų arba įsipareigojančiųjų asmenų atžvilgiu pasiūlytas moratoriumas;
 - (b) aiškiai nurodyti, kokioms pozicijoms arba įsipareigojantiems asmenims moratoriumas taikytas;
 - (c) nurodyti, kurių sumų mokėjimas dėl pritaikyto moratoriumo buvo sustabdytas, atidėtas arba kurios sumos buvo sumažintos;
 - (d) nurodyti visus ekonominius nuostolius, patirtus dėl moratoriumo taikymo atskiroms pozicijoms, ir su tuo susijusį vertės sumažėjimą.

▼A2

2020 m. spalio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 1 d. laikotarpio pozicijų klasifikavimas

20. Įstaigos gali taikyti šias gaires pozicijų, kurios dėl moratoriumų buvo klasifikuotos kaip neįvykdytos ir (arba) restruktūrizuotos, perklasifikavimui, jei moratoriumai: a) buvo pritaikyti nuo 2020 m. spalio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 1 d.; ir b) atitiko 10 straipsnio reikalavimus. Tokiu atveju pozicijoms taip pat taikomas 10a punkte nustatytas 9 mėnesių viršutinės ribos reikalavimas ▼O.